

<https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-348-6-77>

УДК 330.341:502.131.1:339.137.2

МАЙСТРЕНКО Ольга

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

<https://orcid.org/0000-0002-8007-3191>olga.maistrenko@hneu.net

ЗЕЛЕНА ЕКОНОМІКА ТА ЗЕЛЕНЕ ЗРОСТАННЯ ЯК КОНЦЕПТУАЛЬНА ОСНОВА ТРАНСФОРМАЦІЇ ПАРАДИГМИ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ

У статті обґрунтовано концептуальне значення зеленої економіки та зеленого зростання як взаємопов'язаних складових цілісної парадигми трансформації управління конкурентоспроможністю національної економіки в умовах сталого розвитку, європейської інтеграції та загострення глобальних екологічних і кліматичних викликів. Розкрито еволюцію наукових підходів до трактування сутності зеленої економіки та зеленого зростання, систематизовано їх ключові змістовні характеристики та обґрунтовано їх комплементарний характер у межах сучасної парадигми соціально-економічного розвитку. Визначено, що зелена економіка формує цільову платформу трансформацій, зорієнтовану на збереження і нагромадження природного капіталу, посилення соціальної інклюзії та забезпечення екологічної безпеки, тоді як зелене зростання виступає стратегічним інструментом реалізації цієї платформи через систему економічних, інституційних та інноваційних механізмів. Обґрунтовано, що перехід до зеленої парадигми управління конкурентоспроможністю зумовлює зміну логіки формування конкурентних переваг – від екстенсивного використання ресурсів до ресурсної результативності, технологічної гнучкості та екологічної інноваційності. Розкрито роль ESG-принципів, цифровізації екологічних показників, розвитку зелених ринків і низьковуглецевих технологій у формуванні нових критеріїв оцінювання конкурентоспроможності економічних систем. Визначено якісні ознаки зеленої економіки, що відображають її системну природу, зокрема інтегративність ресурсних потоків, екологізовану структуру вартості, відтворюваність ресурсної бази, просторову рівноважність та соціальну інклюзивність екологічних змін. Обґрунтовано, що впровадження принципів зеленої економіки та зеленого зростання є стратегічною передумовою підвищення економічної стійкості, енергетичної безпеки та конкурентоспроможності України в умовах післявоєнного відновлення та інтеграції до європейського економічного простору.

Ключові слова: зелена економіка, зелене зростання, конкурентоспроможність, сталий розвиток, екологічні інновації, ESG-принципи.

MAISTRENKO Olga

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

GREEN ECONOMY AND GREEN GROWTH AS A CONCEPTUAL BASIS FOR TRANSFORMING THE COMPETITIVENESS MANAGEMENT PARADIGM

The article substantiates the conceptual significance of the green economy and green growth as interrelated components of a holistic paradigm for transforming the competitiveness management of the national economy in the context of sustainable development, European integration, and the aggravation of global environmental and climate challenges. The evolution of scientific approaches to interpreting the essence of the green economy and green growth is revealed, their key substantive characteristics are systematized, and their complementary nature within the modern paradigm of socio-economic development is substantiated. It is determined that the green economy serves as a target platform for transformations focused on preserving and accumulating natural capital, strengthening social inclusion, and ensuring environmental security. In contrast, green growth serves as a strategic tool for implementing this platform through a system of economic, institutional, and innovation mechanisms. It is substantiated that the transition to a green paradigm of competitiveness management entails a change in the logic of competitive advantage formation – from extensive resource use to resource efficiency, technological flexibility, and ecological innovation. The role of ESG principles, digitalization of environmental indicators, development of green markets, and low-carbon technologies in the formation of new criteria for assessing the competitiveness of economic systems is revealed. Qualitative features of the green economy are identified, reflecting its systemic nature, in particular, the integrative nature of resource flows, the ecologized cost structure, the reproducibility of the resource base, spatial equilibrium, and social inclusiveness of environmental changes. It is substantiated that the implementation of the principles of the green economy and green growth is a strategic prerequisite for increasing Ukraine's economic sustainability, energy security, and competitiveness in the context of post-war recovery and integration into the European economic space.

Keywords: green economy, green growth, competitiveness, sustainable development, environmental innovation, ESG principles.

Стаття надійшла до редакції / Received 04.11.2025

Прийнята до друку / Accepted 06.12.2025

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Традиційна модель управління конкурентоспроможністю національної економіки, яка спиралась на екстенсивне використання природних ресурсів, дешеву сировину, енергоємні технології та низькі екологічні вимоги, практично вичерпала свій потенціал і більше не відповідає умовам глобальної економіки, яка дедалі жорсткіше регулюється кліматичними, енергетичними та екологічними стандартами. Ці вимоги і тренди вимагають кардинальних змін і трансформацій управлінських підходів до створення конкурентних переваг,

що враховують цінності світового ринку, європейського суспільства, потреби майбутніх поколінь та необхідність збереження навколишнього природного середовища.

Поглиблена трансформація підходів до управління конкурентоспроможністю економіки у напрямі «зеленої» парадигми є об'єктивною необхідністю, сформованою сукупністю внутрішніх дисбалансів та зовнішніх викликів, які радикально змінюють логіку і механізми економічного розвитку. Україна, інтегруючись у європейський економічний простір, знаходиться в реаліях, за яких збереження конкурентних позицій уже неможливе без переходу до моделей виробництва, що забезпечують мінімізацію вуглецевого сліду, підвищення ресурсної ефективності, цифровізацію екологічних показників та прозорість «зелених» ланцюгів створення вартості.

Перехід до зеленої парадигми управління конкурентоспроможністю є також стратегічною відповіддю на внутрішні структурні проблеми. Висока енергоємність виробництва, деградація природних ресурсів, низька технологічна модернізація, залежність від імпортованих енергоносіїв та вразливість до кліматичних ризиків не лише послаблюють економічне зростання, а й підвищують стратегічні ризики для розвитку країни. Зелена трансформація дає можливість зменшити ці вразливості, підвищити економічну стійкість та зміцнити позиції України на глобальних ринках за рахунок енергоефективних технологій, розвитку відновлюваної енергетики, більш раціонального використання природного потенціалу й поступової інтеграції до європейських ланцюгів вартості на умовах рівноправної «зеленої» конкуренції.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Експерти ООН трактують сутність «зеленої економіки» як специфічної економічної моделі, у якій головною цінністю є успіх людського благополуччя та соціальну справедливість за одночасного зниження екологічних ризиків та екологічного дефіциту [1]. У зарубіжній науковій літературі «зелену» економіку визначають як «... економічну систему, яка віддає пріоритет відновлюваним джерелам енергії, впровадженням моделей економіки замкнутого циклу та розвитку екологічної інфраструктури та послуг» [2]. Група науковців, а саме Ліпич Л.Г., Хілуха О.А., Кушнір М.А., Кошовий Б.-П.О., Шкурат М., Ніколаєва А. «зелену» економіку визначають з позицій її спроможності забезпечувати соціальний і екологічний прогрес на принципах збереження навколишнього середовища. Автори вважають, що «зелена» економіка є шляхом, способом та інструментом досягнення цілей сталого розвитку [3-5]. Частково з таким трактуванням погоджуються Бошук С., Лисачок А., які «зелену» економіку вважають економічним підґрунтям реалізації концепції сталого розвитку [6]. Через класичний методичний підхід та послідовність стадій процесу суспільного виробництва та через їх орієнтацію на екологічні цінності трактують зміст «зеленої» економіки Тютюнникова С., Паленко А. [7]. Колодійчук І. А., Куртяк М. Б. в основу «зеленої» економіки покладають специфічну модель економічного розвитку, яка інтегрує принципи стійкого економічного зростання на екозасадах та соціального добробуту населення [8]. Досягнення цілей і завдань, які передбачають трансформації у напрямку становлення «зеленої» економіки Васирик С. та ін. називають «зеленим» менеджментом [9].

Автори цілком підтримують позицію вчених, які «зелену економіку» об'єктивно розглядають як ключовий інструмент і спосіб повоєнного відновлення України, відновлення втрачених конкурентних позицій та здобуття нових стратегічних переваг на вже якісно іншій основі [10]. Одночасно з існуванням і активним розвитком концепції «зеленої» економіки у світовій науковій літературі існує концепція «зеленого» зростання. Обидві концепції виникли в контексті пошуку відповіді на екологічні та кліматичні виклики у суспільстві, але історично й змістовно вони розвивалися як взаємопов'язані, хоч і не тотожні підходи до сумісності економічного розвитку та збереження природного капіталу. Зелене зростання означає забезпечення економічного розвитку, за якому природні активи продовжували б забезпечувати ресурси та екологічні послуги, від яких залежить благополуччя людей за сучасних умов та у майбутньому. Всесвітній банк тлумачить «зелене» зростання як зростання, що є екологічно сталим. Воно не є стратегічною конкуруючою парадигмою «зеленої» економіки, а скоріш, шляхом її розвитку та способом досягнення поставленої мети. За баченням експертів Світового банку, зелене зростання спрямоване на створення зеленої економіки [11].

Узагальнення результатів наукових досліджень свідчить про відсутність єдиного підходу до осмислення співвідношення зеленої економіки та зеленого зростання в контексті трансформації управління конкурентоспроможністю. Попри значний науковий доробок, недостатньо розкритими залишаються питання їх концептуальної взаємодії, ролі у формуванні довгострокових конкурентних переваг та можливостей практичного застосування в умовах європейської інтеграції та післявоєнного відновлення національної економіки, що зумовлює необхідність подальших досліджень у цьому напрямі.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є концептуальне та теоретико-методологічне обґрунтування взаємозв'язку зеленої економіки і зеленого зростання як цілісної парадигми трансформації управління конкурентоспроможністю, а також визначення їх ролі у формуванні довгострокових конкурентних переваг національної економіки в умовах сталого розвитку та європейської інтеграції.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Сутність оновлення парадигми конкурентоспроможності полягає не просто у заміні технологій чи перегляді окремих інструментів економічної політики, а у формуванні принципово нової системи економічних стимулів і драйверів, орієнтованих на довгострокову екологічну та економічну стійкість. Це передбачає зміну підходів до управління інвестиціями, перехід до ESG-принципів, розвиток кліматичної звітності, інституціоналізацію «зелених» ринків, цифровізацію екологічних показників та вдосконалення регуляторного середовища таким чином, щоб економічно вигідною була не екологічна інертність, а інноваційність і стає управління ресурсами.

Для України рух у цьому напрямі має не лише економічний, а й геополітичний та соціальний зміст. Формування зеленої конкурентоспроможності стає умовою інтеграції у єдиний європейський ринок, підвищення енергетичної безпеки, відновлення після наслідків воєнних руйнувань та побудови економіки, здатної забезпечити стійкий розвиток та добробут власного населення на десятиліття вперед. Тому зміна традиційної моделі управління конкурентоспроможністю на зелену парадигму є не опцією, а стратегічною необхідністю, яка визначає майбутнє економічної системи України та її роль у новій екологічно орієнтованій світовій економіці.

Розповсюджений на сьогодні термін «зелена» економіка виник як підхід (рішення) до вирішення стратегічних завдань покращення навколишнього природного середовища та розробки політики управління, що відповідає концепції сталого розвитку, розроблені Міністерством довкілля у рамках відповіді уряду Великобританії на доповідь Брундтланд «Наше спільне майбутнє» [12].

Опрацювання наукових джерел дозволило окреслити авторську позицію, відповідно до якої, сутність «зеленої» економіки слід розглядати з більш широких методичних позицій, як загальну мету розвитку суспільства, яке прагне до справедливого і повного забезпечення потреб теперішніх і майбутніх поколінь. «Зелене» зростання – слід розуміти як стратегічний інструмент, операційну стратегію досягнення цієї мети. Обидві сконцентровані на пошуку варіантів і способів сумісності економічного зростання з раціональним використанням природного капіталу. Серед основних відмінностей постає результативна площина: концепція «зеленої» економіки формує цільову парадигму трансформацій (системний зсув у перевагах інвестицій, інститутів і розподілі вигід), у той час, зелене зростання є, по суті, стратегічним підходом до досягнення цієї мети через конкретні політичні заходи, орієнтовані на стимулювання економічного зростання при мінімізації впливу на навколишнє середовище (рис. 1).

Спільні риси концепцій зеленої економіки та зеленого зростання формуються навколо парадигми, що економічний розвиток майбутнього неможливий без системної інтеграції екологічних цілей у структуру виробництва, споживання і державної політики. Обидва підходи розглядають природний капітал як ключову умову довгострокової економічної стійкості, а не як другорядний ресурс, тому виходять із необхідності зменшення екологічних ризиків, модернізації виробничих технологій та підвищення ефективності використання енергії й матеріальних ресурсів. У центрі кожної концепції знаходиться переконання, що інновації, цифровізація, технологічне оновлення та розвиток низьковуглецевих галузей здатні забезпечити не тільки екологічні, а й економічні вигоди – зростання продуктивності, нові ринки, підвищення конкурентоспроможності та зміцнення економічної безпеки.

Обидві концепції наголошують на важливості використання економічних інструментів, підвищення екологічної відповідальності бізнесу, держав і суспільства, а також на необхідності розвитку «зелених» секторів національних економік. Розвитку та розповсюдженню цих обох концепцій управління сприяло створення багатьох світових організацій, серед яких провідний внесок належить Платформа знань про зелене зростання (GGKP), Міжвідомчому Партнерству з питань дій в області зеленої економіки (PAGE), Глобальному інституту зеленого росту (GGGI), Коаліції за зелену економіку (GEC) та інших.

«Зелена» економіка і «зелене» зростання орієнтовані на гармонізацію економічної та екологічної раціональності: вони відкидають «конфліктну» модель, у якій економічний розвиток неминує супроводжуватися деградацією природних систем, натомість пропонують підхід, у якому природні ресурси стають фундаментом для довгострокового зростання. І концепція «зеленої» економіки і концепція «зеленого» зростання, незважаючи на певні методологічні відмінності, у якості стратегічного імперативу вбачають екологічні інструменти, способи і драйвери суспільно-економічного розвитку на засадах глобальних цінностей сталого розвитку.

Спільним загальним майбутнім результатом, на який орієнтовані обидві концепції, є формування економічно конкурентоспроможної, низьковуглецевої та екологічно стійкої системи розвитку, здатної забезпечити високий рівень добробуту нинішніх і майбутніх поколінь. Це результат, у якому економічне зростання поєднується з відновленням природних екосистем, зменшенням кліматичних ризиків та підвищенням загальної стійкості економіки, а модернізована структура виробництва забезпечує продуктивність, інноваційність і глобальну конкурентоспроможність країни (групи країн, регіону, бізнесу).

У світовій доповіді ООН у 2019 році були проголошені ключові принципи «зеленої» економіки: благополуччя, справедливості, планетарних кордонів, ефективності, гнучкого управління [13]

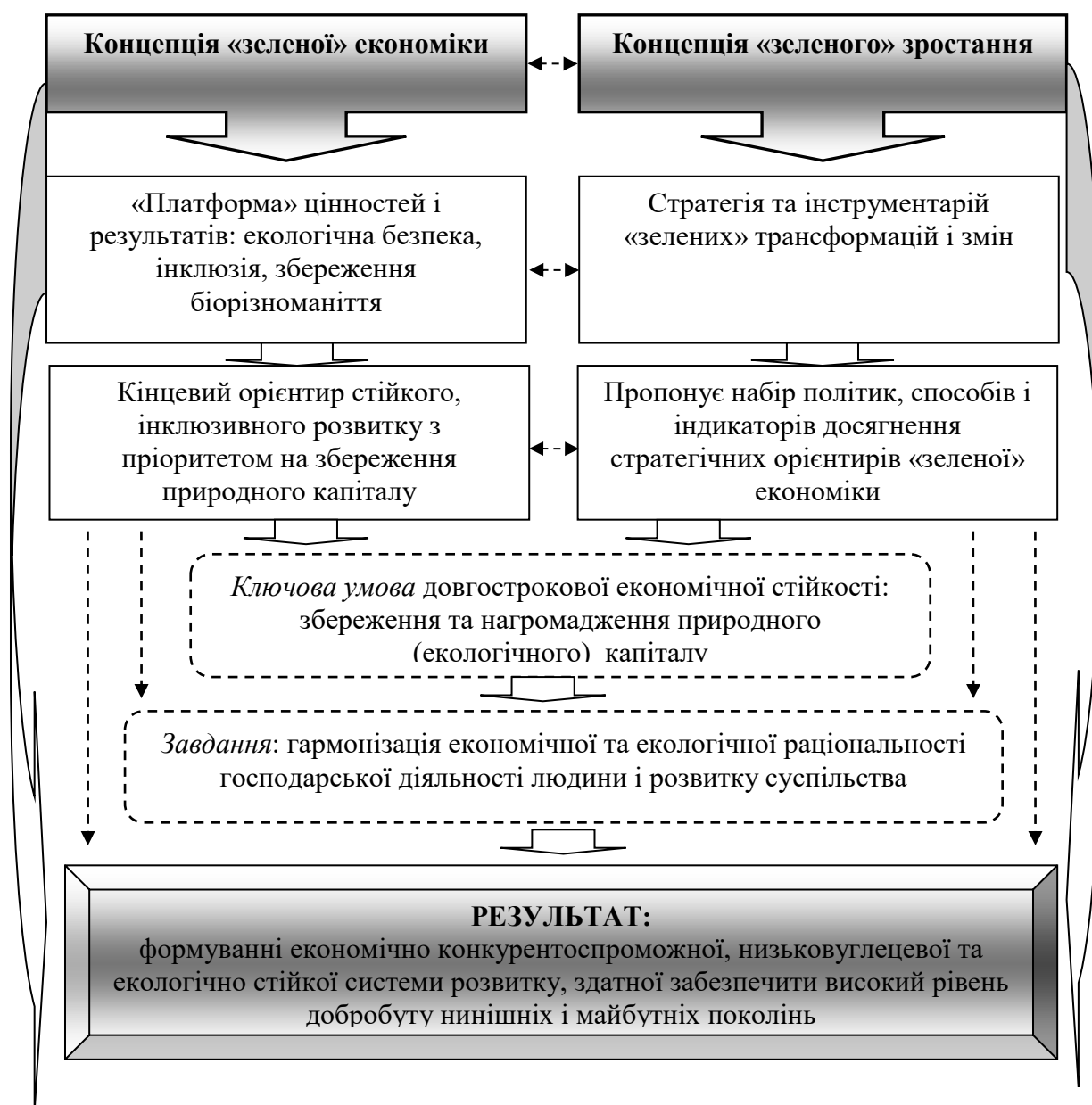

Рис. 1. Структурний зв'язок концепцій «зеленої» економіки та «зеленого» зростання

Джерело: авторська розробка

Вітчизняні науковці погоджуються, що основними принципами розвитку «зеленої» економіки є також: рівність, принципи поваги, обережності, економічності та підзвітності. У основі базису «зеленої» економіки є засади сталого розвитку за всіма її напрямками: екологічної, соціальної, економічної [14].

Р. Зварич та ін. до сукупності цих принципів додають принцип гідності, обов'язковості оцінки природного і соціального капіталу, енергоефективності, викорінення бідності, достатності та інклюзії [15].

Виходячи з принципів, засад та характерних ознак «зеленої» економіки науковці приходять до спільного висновку, що «зелена» економіка постає сучасною парадигмою розвитку суспільства, що інтегрує його економічні, екологічні та соціальні завдання і цінності [16].

Зелена економіка вирізняється сукупністю ознак, що відображають її структурну специфіку, механізми функціонування та системні зміни, які вона стимулює в господарському середовищі. Виходячи з трактування змісту «зеленої» економіки ООН, її основними характерними ознаками є низька вуглецевість, ресурсоефективність та соціальна інклюзивність. Доповнюючи сукупність цих ознак з огляду на специфіку «зеленої» економіки, вважаємо доцільним відмітити наступні з них: інтегративність ресурсних потоків, екологізована структура вартості, технологічна адаптивність, відтворюваність ресурсної бази, просторова рівноважність, соціальна інклюзивність екологічних змін, стає управління ресурсами (табл. 1).

Таблиця 1

Якісні ознаки «зеленої» економіки	
Характерні якісні ознаки	Короткий зміст та характер прояву
Інтегративність ресурсних потоків	Системна взаємопов'язаність матеріальних, енергетичних, інформаційних та фінансових потоків, яка формує багатоканальну мережу їхньої взаємодії, що забезпечує зменшення втрат, підвищення ефективності та оптимізацію екологічного навантаження та створює основу для переходу до моделей замкнених циклів
Екологізована структура вартості	Величина економічного результату формується не лише на основі ринкової ціни, а й через включення екологічних ефектів, відновлюваності ресурсів та рівня природоємності продукції. Сприяє зміні логіки оцінювання ефективності - економічний формується залежно від екологічних параметрів виробництва
Технологічна адаптивність	Постійна модернізація виробничих процесів відповідно до екологічних вимог та появи нових «зелених» інновацій. Базисом конкурентоспроможності стає гнучкість та здатність до швидких екоінновацій.
Характер відтворюваності ресурсної бази	Основою системний розвитку стає оновлення природно-ресурсного потенціалу. Використання ресурсів розглядається як динамічний процес, пов'язаний з активним відновленням екосистемних функцій та зменшенням антропогенного тиску.
Просторова рівноважність	Залансованість розвитку окремих територій і гармонізація взаємовідносин між урбанізованими та природними ландшафтами. Зелена економіка мінімізує просторову нерівномірність за рахунок раціонального планування, екологічної інфраструктури та підтримки екосистемних послуг.
Соціальна інклюзивність екологічних змін	Зелена економіка формує модель розвитку, у якій екологічні трансформації супроводжуються підвищенням якості життя, розширенням зайнятості у нових секторах та зростанням соціальної стійкості.
Стале управління ресурсами	Здатність економічної системи забезпечувати збалансоване використання природного, технологічного та соціального потенціалу в довгостроковій перспективі на основі режиму експлуатації природних благ, який не призводить до деградації екосистем, не виснажує відновлювані ресурси та мінімізує необоротні втрати невідновних запасів.

Джерело: авторська розробка

Зелена економіка суттєво змінює традиційне розуміння конкурентоспроможності, виводячи її за межі класичної триади «ціна – якість – продуктивність» та формуючи нову парадигму, в центрі якої знаходиться здатність економічних систем функціонувати в межах екологічних обмежень. Її роль полягає не лише у доповненні наявних критеріїв, а у принциповій перебудові самої логіки конкурентного змагання, де екологічна ефективність перетворюється на стратегічну категорію.

«Зелені» стратегії здобуття конкурентних переваг, у яких економічна ефективність доповнюється цінностями сталого розвитку стають основним інструментом формування нової парадигми конкурентоспроможності. Як справедливо наголошує Майстренко О.В., ключовими напрямками трансформацій існуючих парадигм управління стають екологічна інноваційність, соціальна відповідальність, циркулярні моделі та орієнтація на ESG-критерії [17]. Автор цілком підтримує точку зору Стрільця В.Ю., Гаращенко Б.В. та Соколовського В.Р., які зауважують, що основними важелями впливу на результативність бізнесу та здобуття конкурентних переваг а умов таких якісних перетворень є «зелені» інновації [18].

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

У підсумку «зелена» економіка виконує роль парадигмальної трансформації, що переводить конкурентоспроможність із площини короткострокового економічного виграшу до простору довгострокової стійкості, де переваги будує не експлуатація ресурсів, а здатність їх зберегти, відновити та використати інноваційно. Такий зсув суттєво змінює структуру світових ринків, механізми оцінювання результативності та стратегічні моделі поведінки економічних агентів. Якісні і кількісні зміни у процесах трансформації парадигми конкурентоспроможності проявляються у декількох основних напрямках:

- зелена економіка трансформує систему управління конкурентоспроможністю у напрямі ресурсної результативності, оскільки конкурентні переваги формуються не шляхом нарощування обсягів виробництва, а завдяки здатності створювати вищу додану вартість за мінімальних ресурсних витрат, унаслідок чого змінюється структура витрат підприємств і національних економік, де визначальним стає рівень природо- та енергоемності виробництва, а не лише його собівартість;

- під впливом принципів і цінностей зеленої економіки конкурентоспроможність набуває вимірів технологічної та інноваційної адаптивності, тому що в сучасних умовах саме технології, які мінімізують викиди, забезпечують циркуляцію матеріалів або підвищують енергоефективність, формують довгострокові ринкові переваги, внаслідок чого лідерство на ринку визначається спроможністю впроваджувати екологічні інновації, а не традиційними факторами виробництва;

- зелена економіка змінює парадигму конкурентоспроможності в напрямі інституційної довгостроковості, оскільки ринки та інвестиційні потоки дедалі більше реагують на стабільність регуляторних умов, зорієнтованих на принципи сталого розвитку, в результаті чого активи, що не відповідають екологічним стандартам, втрачають капіталізацію, тоді як ресурсоефективні та екологічно безпечні рішення отримують доступ до дешевшого фінансування й стратегічних партнерств;

- зелена економіка поступово формує соціально орієнтовану конкурентоспроможність, коли громадська довіра, прозорість і відповідальність перетворюються на фундаментальні чинники економічної стійкості, що зумовлює зростання ролі нефінансових показників, зокрема ESG-метрик, які визначають репутаційну та ринкову привабливість суб'єктів господарювання і національних економік.

Література

1. Green economy. URL: <https://unece.org/green-economy-3>.
2. Loiseau E., Saikku L., Antikainen R., Droste N., Hansjürgens B., Pitkänen K., Leskinen P., Kuikman P., Thomsen M. Green economy and related concepts: An overview. *Journal of Cleaner Production*. 2016. Vol. 139. P. 361-371.
3. Ліпич Л. Г., Хілуха О. А., Кушнір М. А., Кошовий Б.-П. О. Комплементарність концепції економіки сталого розвитку та «зеленої економіки». *Академічні Візії*. 2023. № 19. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.7952048>.
4. Шкурат М., Ніколаєва А. Розвиток «зеленої економіки» як рушійної сили сталого розвитку світової економіки. *Modern Economics*. 2024. № 45. С. 94-99.
5. Благун І. І., Костенко В. А., Івасюк В. В. Зелена економіка і зелене зростання як інструменти досягнення цілей сталого розвитку. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2025. № 19. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15749843>.
6. Борщук Є., Лисачок А. Зелена економіка в системі економічної безпеки. *Věda a perspektivy*. 2021. № 1(1). С. 47-58.
7. Тютюнникова С., Паленко А. Зелена економіка – імператив стійкого розвитку. *Scientific Collection «InterConf», (96): with the Proceedings of the 6th International Scientific and Practical Conference «Scientific Community: Interdisciplinary Research» (January 26-28, 2022)*. Hamburg, Germany: Busse Verlag GmbH. С. 826-830.
8. Колодійчук І. А., Куртяк М. Б. Соціально-економічні передумови переходу до зеленої економіки в регіонах України. *Регіональна економіка*. 2024. № 2. С. 67-75.
9. Василюк С., Гринчук Ю., Гудзенко А. Зелений менеджмент у корпоративній стратегії: модель впровадження сталого розвитку. *Публічне управління і політика*. 2025. № 7-8. С. 1-9.
10. Шишпанова Н. О., Кормишкіна І. В. Зелена економіка як інструмент повоєнного відновлення регіонів. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 10. С. 87-92.
11. Inclusive Green Growth – FAQ. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/129971468157532224/pdf/793260BRI0v20R00Box037737400Public0.pdf>.
12. Pearce D., Markandya A., Barbier E. Blueprint for a Green Economy. 1989. 192 p. URL: <https://www.iied.org/5008iied>.
13. Principles, priorities and pathways for inclusive green economies: Economic transformation to deliver the SDGs. URL: <https://www.greeneconomycoalition.org/assets/reports/GEC-Reports/Principles-priorities-pathways-inclusive-green-economies-web.pdf>.
14. Боровик Ю. Т., Єлагін Ю. В., Полякова О. М. «Зелена економіка»: сутність, принципи, перспективи для України. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2020. № 69. С. 75-80.
15. Зварич Р., Масна О., Рівіліс І. Методологічні засади формування концепції зеленої економіки. *Вісник Економіки*. 2022. № 4. Р. 131-144.
16. Поліванцев А. С. Особливості розвитку «зеленої економіки» в країнах ЄС та в Україні в контексті цифрової трансформації. *Економічний простір*. 2025. № 25. С. 200-207.
17. Майстренко О. В. Трансформація конкурентної парадигми в умовах розвитку зеленої економіки. *Development service industry management*. 2025. № 11 (44). С. 302-307.
18. Стрілець В. Ю., Гаращенко Б. В., Соколовський В. Р. Зелені інновації як каталізатор інноваційних змін в системі управління підприємством. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2023. Вип. 48. С. 76-80.

References

1. UNECE (n.d.). *Green economy*. Available at: <https://unece.org/green-economy-3>
2. Loiseau, E., Saikku, L., Antikainen, R., Droste, N., Hansjürgens, B., Pitkänen, K., Leskinen, P., Kuikman, P. and Thomsen, M. (2016). Green economy and related concepts: An overview. *Journal of Cleaner Production*. Vol. 139, pp. 361-371.
3. Lipych, L. H., Khilukha, O. A., Kushnir, M. A. and Koshoviy, B.-P. O. (2023). Komplementarnist kontseptsii ekonomiky staloho rozvytku ta «zelenoï ekonomiky» [Complementarity of the concept of sustainable development economy and "green economy"]. *Akademichni Vizii*. No. 19. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.7952048>.
4. Shkurat, M. and Nikolaieva, A. (2024). Rozvytok «zelenoï ekonomiky» yak rushiinoi syly staloho rozvytku svitovoi ekonomiky [Development of "green economy" as a driving force for sustainable development of the world economy]. *Modern Economics*. No. 45, pp. 94-99.
5. Blahun, I. I., Kostenko, V. A. and Ivasiuk, V. V. (2025). Zelena ekonomika i zelene zrostantia yak instrumenty dosiahnennia tsilei staloho rozvytku [Green economy and green growth as tools for achieving sustainable development goals]. *Zdobutky ekonomiky: perspektivy ta innovatsii*. No. 19. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15749843>.
6. Borshchuk, Ye. and Lysachok, A. (2021). Zelena ekonomika v systemi ekonomichnoi bezpeky [Green economy in the system of economic security]. *Věda a perspektivy*. No. 1(1), pp. 47-58.

7. Tiutiunnykova, S. and Palenko, A. (2022). Zelena ekonomika – imperativ stiiikoho rozvytku [Green economy is an imperative for sustainable development]. *Scientific Collection «InterConf», (96): Scientific Community: Interdisciplinary Research*. Hamburg, Germany: Busse Verlag GmbH, pp. 826-830.
8. Kolodiichuk, I. A. and Kurtiak, M. B. (2024). Sotsialno-ekonomichni peredumovy perekhodu do zelenoi ekonomiky v rehionakh Ukrainy [Socio-economic prerequisites for the transition to a green economy in the regions of Ukraine]. *Rehionalna ekonomika*. No. 2, pp. 67-75.
9. Vasylyk, S., Hrynychuk, Yu. and Hudzenko, A. (2025). Zelenyi menedzhment u korporativnii stratehii: model vprovadzhennia staloho rozvytku [Green management in corporate strategy: a model for implementing sustainable development]. *Publichne upravlinnia i polityka*. No. 7-8, pp. 1-9.
10. Shyshpanova, N. O. and Kormyshkina, I. V. (2024). Zelena ekonomika yak instrument povoiennoho vidnovlennia rehioniv [Green economy as a tool for post-war recovery of regions]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*. No. 10, pp. 87-92.
11. World Bank (n.d.). *Inclusive Green Growth – FAQ*. Available at: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/129971468157532224/pdf/793260BRI0v20R00Box037737400Public0.pdf>
12. Pearce, D., Markandya, A. and Barbier, E. (1989). *Blueprint for a Green Economy*. Earthscan Publications Ltd. Available at: <https://www.iied.org/5008iied>
13. Green Economy Coalition (n.d.). *Principles, priorities and pathways for inclusive green economies: Economic transformation to deliver the SDGs*. Available at: <https://www.greeneconomycoalition.org/assets/reports/GEC-Reports/Principles-priorities-pathways-inclusive-green-economies-web.pdf>
14. Borovyk, Yu. T., Yelahn, Yu. V. and Poliakova, O. M. (2020). «Zelena ekonomika»: sutnist, pryntsyipy, perspektyvy dlia Ukrainy ["Green economy": essence, principles, prospects for Ukraine]. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti*. No. 69, pp. 75-80.
15. Zvarych, R., Masna, O. and Rivilis, I. (2022). Metodolohichni zasady formuvannia kontseptsii zelenoi ekonomiky [Methodological principles of forming the concept of green economy]. *Visnyk Ekonomiky*. No. 4, pp. 131-144.
16. Polivantsev, A. S. (2025). Osoblyvosti rozvytku «zelenoi ekonomiky» v krainakh YeS ta v Ukraini v konteksti tsyfrovoy transformatsii [Features of the development of the "green economy" in the EU countries and in Ukraine in the context of digital transformation]. *Ekonomichniy prostir*. No. 25, pp. 200-207.
17. Maistrenko, O. V. (2025). Transformatsiia konkurentnoi paradyhmy v umovakh rozvytku zelenoi ekonomiky [Transformation of the competitive paradigm in the conditions of the green economy development]. *Development service industry management*. No. 11 (44), pp. 302-307.
18. Strilets, V. Yu., Harashchenko, B. V. and Sokolovskyi, V. R. (2023). Zeleni innovatsii yak katalizator innovatsiinykh zmin v systemi upravlinnia pidpriemstvom [Green innovations as a catalyst for innovative changes in the enterprise management system]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*. Vol. 48, pp. 76-80.